

Dr. Sepsei György /r. vezérőrnagy, Fejér megye rendőr-főkapitánya/ hozzászólása

Tisztelt Közgyűlés!
Kedves Elvtársak!

Kapcsolódva dr. Siklói György rendőr vezérőrnagy elvtárs referátumához, hozzászólásomban - alapvetően a bűnüldöző munka gyakorlati oldaláról megközelítve a kérdést - az ország egytizenkilenced részét képező Fejér megye bűnügyi helyzetéről, konkrétan a vagyon elleni bűnözés alakulásának néhány jellemzőjéről szeretnék szólni.

Előrebocsátom, hogy a referátumban elhangzottakkal teljes mértékben egyetértek. Helyzetértékelését, következtetéseit meggyénk adatai, bűnüldöző munkánk tapasztalatai igazolják. Jól tudom, hogy egy megye bűnügyi helyzetének sajátosságaiból nem vonhatók le az ország egészére érvényes és meghatározó következtetések.

Ugy gondolom azonban, hogy Fejér megye közismerten koncentrált ipara, fejlett mezőgazdasága jó közeg, alkalom a vagyon elleni bűnözésre, egyúttal jó lehetőség is a vagyonvédelem szempontjából bizonyos - esetleg országosan is hasznosítható - következtetések levonására. Ne gondolják, nem a megye népszerűsítése érdekében kifejtett propaganda céljából teszem, de mivel témánkkal összefüggésben van, ezért mondom:

Fejér megyében található az ország kohászati iparának egyhatoda; a termékeiről határainkon kívül is jól ismert Videoton Elektronikai Vállalat; Közép-Európa egyik legmodernebb alumínium félkészterméket elő-

állító Könnyűfémű; szinte a fél világgal üzleti kapcsolatban álló Ikarus Autóbuszgyár; a nemzetközileg is elismert, magas terméshozamú mezőgazdaság termelési rendszerével és országosan is élenjáró mezőgazdasági vállalataival.

Mint e néhány adatból is kitűnik, igen jelentős anyagi javak koncentrálnak itt. A megye össztermelési értéke előzetes adatok szerint meghaladja a 101 milliárd forintot, állóeszköz értéke pedig eléri a 130 milliárdot. Ezeknek az értékeknek az ismerete fontos számunkra, ha vizsgálódásunk tárgya a vagyon elleni bűnözés.

Kedves Elvtársak!

Mint az Önök előtt is jól ismert, Fejér megye a magas bűnözési intenzitású megyék közé tartozik. A megyék közötti sorrendben negatív előjellel évek óta az első helyen áll. Ugyanez mondható el a vagyon elleni bűnözésre is. Megyénkben a bűnözés alakulásának általunk elemzett objektív és szubjektív okaira - a rendelkezésemre álló idő racionális kihasználása miatt - itt nem térnék ki. Annál is inkább, miután Nyiri elvtárs előadásában, Siklói és Bakóczi elvtársak pedig korreferátumaikban mélyrehatóan kifejtették e kérdésben véleményüket. Engedelmmel nyomban rátérnék mondanivalóm lényegére.

Elvtársak! A vagyon elleni bűnözés megyénkben, az országos helyzettel megegyezően - értékelésünk szerint - a számszerű növekedés és az arányeltolódás mellett, szerzetesebbé és egyben bonyolultabbá vált. Az előbbieken kívül figyelmeztető az okozott

kárérték alakulása is. Ezek bemutatása céljából néhány számadattal illusztrálom helyzetünket.

A vagyon elleni delictumok az elmúlt 10 év átlagában az összbünyözésnek mintegy 63 %-át képezték. Megjegyzem, hogy az 1975-ös évet megelőzően a vagyon elleni bünycelekmények részaránya nem haladta meg a 60 %-ot, az elmúlt öt évben viszont 64-69 % között alakult. E néhány számadat is reprezentálja, hogy a megye bünyözésének alakulását jelentősen befolyásolja a vagyon elleni bünycelekmények számának növekedése. Utalnom kell itt arra, hogy 1984-ben - az összbünyözés némi csökkenése ellenére - a vagyon elleni bünycelekmények száma tovább emelkedett és részaránya már elérte a 69 %-ot. /1975-ben: 2821, 1980-ban: 3344 és 1984-ben: 4578 vagyon elleni bünycelekmény vált ismertté a megyében. Az elmúlt két évben pedig - 1983-1984 - a vagyon elleni bünycelekmények száma már meghaladta az 1972 és 1974 években ismertté vált összes bünycelekmények számát./

Az elmúlt 10 évet alapulvéve a társadalmi tulajdont károsító jogsértések száma mintegy 25-30 %-kal növekedett. /1975-ben: 1120, 1984-ben: 1349./ E vizsgált időszakban kiemelkedő volt az 1983-as év, amikor 1526 társadalmi tulajdont károsító bünycelekmény vált ismertté.

A személyek javai ellen irányuló bünycelekmények száma ugyancsak 10 év alatt közel megkétszereződött. /1975-ben: 1701, 1984-ben: 3229/. E bünycelekmények száma 1979-ig csupán 2000 körül mozgott. Majd ettől az évtől kezdődően ugrásszerű emelkedés következett be.

A vagyon elleni jogsértésekkel okozott kárérték 1975-ben: 13 millió 539 ezer forint /társadalmi tulajdon 10 millió 94 ezer, személyi tulajdon 3 millió 445 ezer/, míg 1984-ben: 32 millió 658 ezer forint /társadalmi tulajdon 21 millió 619 ezer, személyi tulajdon 11 millió 39 ezer/.

Elemzéseink - többek között - a társadalmi tulajdon védelmét illetően a kötelezettség lazulására, ezzel összefüggésben az egyes személyekre bizott értékek iránti felelősségtudat gyengülésére utalnak. Egyik üzemünkben például elég volt egy figyelmen kívül hagyás, a technológiát semmibe vevő magatartás, melynek következtében több mint 50 millió forint kár keletkezett /Dunai Vasmű/. Elemzéseink ugyanakkor azt is mutatják, hogy a személyi tulajdonnal rendelkezők sérelmére elkövetett jogsértések mintegy 34 %-ában a tulajdonos hanyag, nemtörődő magatartása játszott közre a bünycelekmény elkövetésében.

Tapasztalataink arra is felhívják a figyelmet, miszerint a közvélemény egy része sem értékeli kellően a vagyon elleni - különösen a társadalmi tulajdont károsító - bünycelekmények társadalmi veszélyességét. Gazdálkodó szerveink és intézményeink többségénél hiányzik a közvagyon megkárosításával, a jogtalan előnyök révén szerzett jövedelmekkel szembeni nyílt és következetes fellépés.

Kedves Elvtársak!

Mint az a referátumban elhangzott, megyénkben is mindinkább jelentkezik a bünyözésben: a szervezettség; a kvalifikáltság;

a híresszeköttetést biztosító technika alkalmazása; az orgazda hálózat előre történő kiépítése; a külföldi személyekhez való kapcsolat keresése; a vagyon elleni bűncselekmények erőszakos úton való elkövetése. Alanyi oldalon pedig fokozódik a visszaeső és a veszélyes bűnözők, valamint a fiatalok részvételi aránya.

A bűncselekmények elkövetését lehetővé tevő okok és körülmények közül figyelemre méltó, hogy az utóbbi években felélénkültek olyan kispolgári jelenségek is, amelyek a bűnözés irányába hatnak. Ilyenek a reális mértéket meghaladó anyagiasság, a státusz szimbólumok kialakulása, a luxus szükségletek hajszolása, az önzés, a harácsolás, a korrupció és így tovább.

A mit tegyünk, hogyan tovább kérdésére napjainkban többféle vélemény summázható. Egyesek azt vallják, hogy a vagyonvédelem feladata szinte kizárólagosan a rendőri szerveké, akiknek a bűnüldöző munka minden eszköze és módszere rendelkezésükre áll. Összességében tehát a vagyonvédelemért a rendőrség a felelős. Mások úgy foglalnak állást, hogy a vagyonvédelem elsősorban jogi szabályozottság kérdése és a jogszabályok hézagainak csökkentésével, a szankciók szigorításával gátat vethetünk a társadalmi vagyon ellen irányuló bűncselekményeknek. Megint mások azt hangoztatják, hogy a társadalmi vagyon védelme országunk valamennyi társadalmi, politikai, de leginkább gazdasági szervezetének kiemelkedően fontos feladata. A személyi tulajdon védelme pedig az adott tulajdonossal szemben is, mint elvárható igény jelentkezik.

Tisztelt Közgyűlés!

A bűnözés megelőzése és a vagyonvédelem javítása terén bőven van tennivalónk. A tennivalók közül kiemelném az egyén, különösen a társadalmi vagyon kezelésével megbízott személyek személyes felelősségét. Ugyanakkor hangsúlyoznám az erre hivatott szervezeteknek a gyorsabb és hatékonyabb reagálását a gazdasági élet különböző területein jelentkező visszaélésekre. Személyre és beosztásra való tekintet nélkül kezdeményeznünk kell a differenciált, a cselekmény súlyával arányban álló felelősségrevonást.

Ugy gondolom közel járok az igazsághoz, ha azt mondom, első helyen szerepeljen az állampolgári fegyelem erősítése, a morál javítása, a vezetői felelősségtudat növelése és annak a nagyon fontos ténynek a tudomásul vétele, hogy mindenki pontosan, maradék nélkül végezze el a rábízott feladatokat. Köszönöm figyelmüket.